

Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije, ECTS 6
utorkom i srijedom od 10:15, P14
amdg.eu → nastava → FTI

Propovjednik

Hodit ću pred Gospodinom (Ps 116)

C Am G Em F G C

Ho - dit ću pred Go - spo - di-nom u zem-lji ži - vih.

Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije, ECTS 6
utorkom i srijedom od 10:15, P14
amdg.eu → nastava → FTI

Tp1120 Biblijska egzegeza: Psalmi i Mudrosne knjige

**Poklad biblijske mudrosti u jezgri SZ-a
Ljetni semestar ak. g. 2023./24.**

Niko Bilić SJ

amdg.eu → nastava → FTI

Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije, ECTS 6
utorkom i srijedom od 10:15, P14
amdg.eu → nastava → FTI

Propovjednik

תְּהִלָּה Kohelet, ἐκκλησιαστής (LXX)
Ecclesiastes (Vg.) (1,1.2.12; 7,27; 12,8-10)

7x! (תְּהִלָּה *qāhāl* = “Crkva”)

- *Stil nakon “uvoda”, od 1,12?*

Osobno svjedočenje

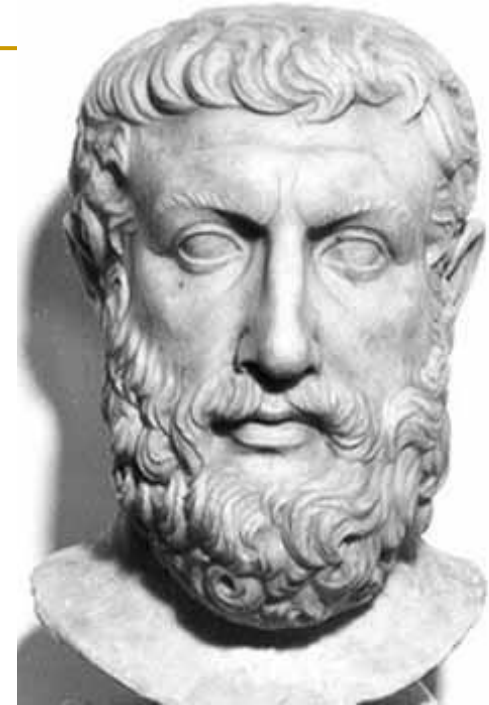
Struktura djela

- **Backhaus i Schwienhorst-Schönberger:**
- **Prop 1,1 Naslov**
 - **1,2 okvir i geslo (ključna riječ)**
 - (I.) 1,3–3,22 *Pitanje: kako čovjek može biti sretan*
 - (II.) 4,1–6,9 *Odgovor: uobičajeno poimanje*
 - (III.) 6,10–8,17 *Obrana: protivna tumačenja*
 - (IV.) 9,1–12,7 *Primjena: poziv na radost i djelotvornost*
 - **12,8 okvir i geslo (ista ključna riječ)**
- **12,9–14 dva pogovora**

Dijaloško djelo

- slučajna zbirka ili kompozicija
 - Ključna riječ u Prop 1,2; 12,8?
 - הבל “ispraznost“ (KS), “taština“ (Š.) – “dašak“, “bez veze“, “nema težinu“, 38x u svim cc osim 10 (3x “superlativ” usp. Pjesma nad pjesmama) – Abel
- Citati: objašnjavaju napetosti i protuslovlja
 - Propovjednik kritizira i pobija
 - provjerava mudrosnu tradiciju
- elementi dijaloga iz grčke filozofije
- jedna glavna misao: filozofija sreće

Parmenid

Propovjednikove ispraznosti

- **proglas Propovjednika (Prop 1,2):**
- **“sve je ispraznost” (1,2; 2,17; 12,8)**
- **“sva djela su ispraznost” (1,14; 2,17)**
- **+ “pusta tlapnja” (KS),
“trka za vjetrom” (Š.)
1,14; 2,11.17.26; 4,4.6; 6,9 (7x)**
- 1. **radost (2,1)**
- 2. **djela ruku, Salomonovih ruku (2,11)**
- 3. **mudrac kao luđak (2,15)**
- 4. **sav trud nasljedniku (2,19.21)**
- 5. **čovjekov život je patnja (2,23)**
- 6. **i mudracu i grešniku sudbina od Boga (2,26)**

Ljudske muke

- Ispraznosti (2):
- 7. **čovjek umire kao i životinje (Prop 3,19)**
- 8. **mar budi zavist (4,4)**
- 9. **samac, bez djece i brata (4,7s)**
- 10. **mladi osuđenik postaje kralj, a svi poslije njega trpe (4,16)**
- 11. **nezasitna je ljubav prema bogatstvu (5,9)**
- 12. **bogatstvo i slava pripadnu tuđincu (6,2)**
- 13. **pogled bolji od žudnje (6,9)**

Životne ludosti

- Ispraznosti (3):
- 14. smijeh luđaka (Prop 7,6)
- 15. opaki počivaju u miru, pravedni zaboravljeni (8,10)
- 16. pravednicima po djelima opakih, opakima po djelima pravednika (2x “ispraznost”) (8,14)
- 17. budućnost (11,8)
- 18. mladost (11,10)

Obasjaj nas (Ps 67)

I. korizma; melodija: donje note

O - bas - jaj nas Go - spo - di - ne li - cem svo - jim!

Sveti *utilitarizam*

- 1,3; 2,11.13[2x]; 3,9; 5,8
- Kakva KORIST čovjeku? – što mu *ostaje*?
- Trud/muka (Prop 1,3) – *pitanje*
- Nema koristi od ljudskih djela (2,11)
- **Mudrost korisna** (2,13) – *pozitivan odgovor*
- Trud djelatnoga (3,9)
- **Kralj** (ako se brine) **za obrađenu zemlju** (5,8) –
usp. Post 2,5.15

Životvorna mudrost

- Prop 5,15; 7,12; 10,10s
 - Kakva korist čovjeku (Prop 5,15b)
 - Trud za *ru^ah*?
 - Gol došao, gol odlazi (v14 – usp. Job 1,20)
 - **Mudrost “daje život”** (Š. KS: izbavlja) (7,12)
 - Za razliku od novca
 - Mudrost je dobit (יִתֵר *joter*) pod suncem (v11)
 - **Primijeniti mudrost** (10,10b)
 - **Vladanje nad zmijom nakon ujeda ne vrijedi** (10,11)
-

Pogovor 1

- **Prop 12,9-11: Propovjednik – nadahnut, mudrosni spis**
 - Riječi Propovjednikove (1,1)
 - Kralj sastavio niz *izreka* (12,9)
 - **Uloga (12,11):**
- **Potpورا pastiru (11)**
 - Poticaj („ostan”) i ograda („kolci”)

Pogovor 2

- Prop 12,12-14 povezuje motive
 - Roditeljska pouka (v12):
 - “sine moj” (!) – samo tu
 - Usp. “sin Davidov u svetom gradu, kralj” (1,1 usp. 1,12-2,26)
 - strah Božji (“Boj se Boga!”)
+ obdržavanje zapovijedi (v13), obrazloženje:
 - etika + Božji sud (v14) – usp. Post 18,25
 - “Sudac cijele zemlje”

